
**Кримінальне право та криминологія;
кримінально-виконавче право**

УДК 343.85

DOI 10.33244/2617-4154.3(16).2024.247-256

І. Г. Богатирьов,

*д-р юрид. наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
професор кафедри права та правоохоронної діяльності,
Державний університет «Житомирська політехніка»*

e-mail: vanbogatyrov@gmail.com

ORCID ID 0000-0003-4001-7256;

Н. В. Лаговська,

*канд. юрид. наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу,
Державний податковий університет*

e-mail: nvlagovska@i.ua

ORCID ID 0000-0002-1732-2351

**ПРАВОВА БЕЗПЕКА ЗАСУДЖЕНИХ
У МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ ДЕРЖАВНОЇ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

У статті здійсненого ґрунтовний аналіз кримінально-виконавчого законодавства України щодо правової безпеки засуджених у місцях несвободи Державної кримінально-виконавчої служби України. Виокремлено причини й умови, які впливають на правову безпеку засуджених у місцях несвободи, серед яких: катування, насильство, приниження людської гідності, побори тощо. Дослідження правової безпеки засуджених у місцях несвободи ДКВС України показують, що засуджені, які відбувають покарання у виправних колоніях мінімального, середнього та максимального рівня безпеки, стають жертвами злочинних посягань як з боку інших засуджених, так і персоналу місць несвободи. Розглянуті форми забезпечення права засуджених на особисту безпеку. Запропоновано авторське визначення правової безпеки засуджених у місцях несвободи. Встановлено, що правова безпека засуджених в місцях несвободи ДКВС України є індикатором проходження служби особами рядового й начальницького складу. Зазначено про вимоги добору персоналу ДКВС України. Засвідчено, що порушення службової дисципліни персоналом створює психологічну напруженість у колективах засуджених, у взаєминах між засудженими та персоналом місць несвободи. Розкрито

зміст дисциплінарної відповідальності осіб рядового й начальницького складу за порушення службової дисципліни та зловживання службовим положенням.

Зроблено висновок, що питання щодо безпеки засуджених у місцях несвободи України повинно бути пріоритетним завданням діяльності органів і установ виконання покарань Міністерства юстиції України. Це обумовлено як теорією, так і практикою виконання та відбування покарання. Водночас зазначаємо важливу роль у проведенні цього процесу персоналу місць несвободи.

Обґрунтовується необхідність розробки за трьома бальними системами (червона, жовта та зелена) оцінки безпеки умов тримання засуджених з метою впровадження інноваційних механізмів забезпечення основоположних прав і свобод людини.

Ключові слова: персонал, правова безпека, засуджені, місцях несвободи, Державна кримінально-виконавча служба України, дисциплінарна відповідальність, особи рядового й начальницького складу, проходження служби, службова дисципліна, зловживання службовим положенням.

Метою статті є проведення ґрунтовного аналізу дотримання в місцях несвободи Державної кримінально-виконавчої служби України правової безпеки засуджених, визначення самого поняття правової безпеки, розробка відповідних висновків і рекомендацій.

Постановка проблеми. Вторгнення російської федерації на територію України 24 лютого 2022 року не могло обійти кримінально-виконавчу систему України, яка більше 90 років була практично закритою, малодоступною і залишається найбільш вразливою. Отже, війна росії проти України у певний спосіб не могла не вплинути й на правову безпеку засуджених та ув'язнених у місцях несвободи Державної кримінально-виконавчої служби України (далі – ДКВС України).

Потрапивши вперше в місце несвободи ДКВС України, засуджений уявляє собі, що він потрапив у незнайому йому ситуацію, про яку йому відомо з різних джерел (знайомих, друзів, засобів комунікації, книжок тощо), а тому підсвідомо починає оцінювати рівень власної безпеки. У такий спосіб засуджений перевіряє, чи існує загроза його життю і здоров'ю.

Тому правову безпеку засудженого в місцях несвободи ДКВС України варто розглядати як певну життєву ситуацію, яка склалася на період відбування ним кримінального покарання і яка може нести в собі певну загрозу як з боку інших засуджених, так і персоналу. Отже, загроза – це ситуація, яка небезпечна для життя і здоров'я засудженого та має руйнівне значення для його морального, психологічного й фізичного стану в період відбування покарання в місцях несвободи.

Наприклад, імовірність того, що засудженому, який перебуває в дільниці карантину, загрожує небезпека, доволі мала. Але виключити її не можна, все залежить від загроз, які можуть її мотивувати та створити. Це небажання засудженим виконувати правила внутрішнього розпорядку дня; протистояння вимогам особам рядового й начальницького складу ДКВС України до комунікації з адміністрацією виправної колонії; не визнавати свою провину у вчиненні кримінального правопорушення; небажання вставати на шлях виправлення й ресоціалізації тощо.

Саме місця несвободи ДКВС України вважаються найбільш вразливими для людини з огляду на те, що вона може бути принижена, піддана катуванню та іншим жорстоким видам насильства як з боку інших засуджених, так і, на жаль, з боку персоналу виправних колоній ДКВС України. Тому в цьому контенті варто звернути увагу на добір особового складу для проходження служби в місцях несвободи ДКВС України, оскільки порушення ними службової дисципліни, зловживання службовим положенням призводить до ігнорування з боку засуджених, зокрема й законних вимог виконання кримінальних покарань, і зумовлюють дисциплінарну відповідальність.

Вивчаючи проблему правової безпеки засуджених у місцях несвободи ДКВС України, встановлюємо, що вона є індикатором проходження служби особами рядового й начальницького складу ДКВС України. Якщо в колективі персоналу місць несвободи ДКВС України відсутня психологічна напруженість серед засуджених, у взаєминах між засудженими та персоналом місць несвободи, то і порушень службової дисципліни набагато менше.

І навпаки, коли особи рядового й начальницького складу дозволяють порушувати законні інтереси засуджених, виникають конфлікти, які можуть перерости не тільки в дисциплінарні проступки, а і в кримінальні правопорушення як з боку персоналу місць несвободи, так і засуджених. Тому, на нашу думку, одним із найважливіших напрямів державної політики у сфері виконання покарань має бути реальне забезпечення з боку персоналу місць несвободи ДКВС України права засуджених на особисту безпеку. Це також пов'язано з тим, що Департамент з питань виконання покарань ДКВС України, на жаль, питанню правової безпеки засуджених у місцях несвободи приділяє не достатньо уваги.

Підтвердженням актуальності написання цієї статті щодо правової безпеки засуджених у місцях несвободи ДКВС України свідчать останні події, які відбуваються в кримінально-виконавчій системі України, зокрема вчинення засудженими злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань, відмова від їжі, значна кількість звернень родичів засуджених на адресу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та фактів, оприлюднених у засобах масової комунікації щодо вчинення до засуджених катування, насильства, приниження людської гідності, поборів, що є порушенням з боку персоналу ДКВС України службової дисципліни та призводить до застосування до них дисциплінарних стягнень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічною основою розробленої в статті проблематики є наукові праці таких вітчизняних учених, як: К. Бондарева, К. Автухов, В. Борисов, В. Голина, Б. Головкін, Т. Денисова, О. Джужа, В. Дрьомін, Д. Колодчин, О. Колб, В. Конопельський, І. Копотун, М. Романов, Р. Підвисоцький, М. Пузирьов, А. Степанюк, Ян. Стрелюк, О. Шкута, О. Яворська, І. Яковець та ін.

Виклад основного матеріалу. Варто наголосити, що загальні питання правової безпеки засуджених у місцях несвободи ДКВС України привертали й продовжують привертати увагу вітчизняних і зарубіжних учених, у роботах яких міститься ряд системних положень і висновків, які прямо або опосередковано стосуються змісту

правової безпеки засуджених і персоналу місць несвободи, що і створюють теоретичні та практичні передумови для ефективного її дослідження в реаліях сьогодення.

Дослідження правової безпеки засуджених у місцях несвободи ДКВС України показують, що засуджені, які відбувають покарання у виправних колоніях мінімального, середнього та максимального рівня безпеки, стають жертвами злочинних посягань як з боку інших засуджених, так і персоналу місць несвободи. Причинами й умовами такого ганебного явища є:

- складнощі в засудженого в адаптації до умов відбування кримінального покарання у виправній колонії;
- неготовність засудженого змінити спосіб свого життя на несвободу;
- втрата засудженим на певний час соціально-корисних зв'язків і соціально важливих орієнтирів;
- різке несприйняття засудженим провини або, навпаки, самозасудження; конфлікт із засудженням, загроза чи факт приниження або згвалтування;
- взаємовідносини з персоналом щодо умов відбування покарання й упередженого ставлення особами рядового та начальницького складу до засуджених;
- збіг негативних життєвих обставин, зокрема втрата близької людини, напруження відносин у родині;
- порушення особами рядового та начальницького складу службової дисципліни під час виконання обов'язків тощо.

Отже, вищевказані причини й умови не тільки породжують проблему правової безпеки засудженого в місцях несвободи ДКВС України, вони також показують, що її актуальність стоїть на порядку денного життя та здоров'я засуджених у місцях несвободи. Більше того, саме ці причини показують рівень забезпечення гарантій правової безпеки засуджених у місцях несвободи.

З цього приводу варто погодитися з вітчизняним ученим І. О. Колбом, який у власному дослідженні доводить, що зазначене спричинене тим, що досі ні на правовому, ні на практичному рівнях не створено реальних гарантій особистої безпеки засуджених під час відбування покарання [1, с. 77]. Чому так відбувається? Що заважає адміністрації виправної колонії ДКВС України забезпечити належну правову безпеку в місцях несвободи.

Стаття 3 Конституції України показує, що людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Більше того, стаття 63 Конституції України прямо закріпила норму, яка гарантує засудженому користуватися всіма правами людини та громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду [2].

Наша позиція кореспондується із проведеним дослідженням вітчизняної вченої О. Яворської, яка зазначає, що на засуджених поширюється більшість прав, свобод та обов'язків людини й громадянина, які передбачені розділом II Конституції України. Отже, як наголошує дослідниця, саме із цієї конституційної норми випливає й те, що права засуджених можуть обмежуватися тільки законами, а не іншими, зокрема й відомчими, нормативно-правовими актами. Крім того, у кримінальному законодавстві є

групи спеціальних норм, орієнтованих на регулювання питань правової безпеки осіб, що перебувають в установах виконання покарання ДКВС України [3, с. 107].

Наприклад, закріпивши в Кримінальному кодексі України кримінальну відповідальність за такі діяння, як «Захоплення заручників» (ст. 147 КК України), «Масові заворушення» (ст. 294 КК України), законодавець тим самим сформулював правові основи не тільки для порядку та безпеки в установах виконання покарань ДКВС України, але й для правової безпеки самих засуджених.

Одночасно законодавець встановив кримінальну відповідальність за зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України), перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК України), службову недбалість (ст. 367 КК України) та інші посадові злочини, законодавець гарантує безпеку засуджених від свавілля персоналу [4].

Отже, право засуджених на особисту безпеку та деякі елементи механізму його реалізації визначені у ст. 10 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України), а правові гарантії – у законах України «Про попереднє ув'язнення» [5], «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» [6] та в підзаконних нормативно-правових актах ДКВС України. Проведений нами аналіз цих нормативно-правових актів дозволив нам виділити такі форми безпеки засуджених у місцях несвободи ДКВС України, а саме:

- нормативно-правове забезпечення безпеки засуджених у місцях несвободи (ст. 10 КВК України);
- своєчасне доведення до новоприбулих засуджених у виправну колонію про їх право на особисту безпеку;
- закріплення в правилах внутрішнього розпорядку дня критеріїв особистої безпеки засуджених;
- гарантом особистої безпеки засуджених у місцях несвободи має виступати адміністрація виправної колонії;
- у випадку виникнення особистої безпеки засудженого негайне переведення його в безпечне місце в межах колонії та застосування заходів усунення небезпеки;
- подальше вирішення питання про місце відбування засудженим покарання;
- проведення заходів безпеки щодо тих засуджених, які є учасниками кримінального провадження у справі вчиненого злочину в місцях несвободи.

Цікавою в контексті нашої статті є позиція вітчизняного вченого Р. М. Підвисоцького про те, що правова основа безпеки в ДКВС України складається із сукупності нормативних актів, які регламентують групи однорідних суспільних відносин щодо захисту суб'єктів та об'єктів процесу виконання й відбування кримінальних покарань за допомогою застосування відповідних форм, методів, сил і засобів.

Поряд з тим, як зауважує дослідник, ці норми розміщені в різних главах і розділах КВК України, саме тому норми цього Кодексу щодо забезпечення безпеки, як видається, доцільно об'єднати в окремому розділі цього закону на кшталт Виправно-трудового кодексу УРСР 1970 р., утворивши повноцінний правовий інститут у межах кримінально-виконавчого права, у якому варто врегулювати поняття безпеки засуджених у місцях несвободи [7, с. 141].

До речі, проведений нами аналіз КВК України дозволяє спрогнозувати відповідне правове регулювання щодо забезпечення правової безпеки засуджених у місцях несвободи ДКВС України та відкрити нові шляхи перед наукою кримінально-виконавчого права щодо всебічного обґрунтування цієї проблеми.

До того ж звернення нами до ВТК УРСР від 23 грудня 1970 р. дозволило встановити, що саме у цьому кодексі містилася окрема глава 13 «Заходи безпеки і підстави застосування зброї», що була присвячена лише використанню зброї щодо осіб, позбавлених волі. Вітчизняний законодавець пішов далі й у новому КВК України 2003 року в ст. 10 закріпив «Право засуджених на особисту безпеку» [9].

У цій статті засуджені у разі виникнення небезпеки життю та здоров'ю, відбуваючи покарання у виді арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі, мають право звернутися із заявою до будь-якої посадової особи органу чи установи виконання покарань з проханням про забезпечення особистої безпеки.

Водночас адміністрація установи виконання покарань ДКВС України вживає заходів до переведення засудженого в безпечне місце, а також інших заходів до усунення небезпеки, розв'язуючи питання про місце подальшого відбування ним покарання. У разі наявності небезпеки для життя та здоров'я засуджених, до яких, згідно із законом у зв'язку з їх участю у кримінальному судочинстві прийнято рішення про застосування заходів правової безпеки, адміністрація установи виконання покарань вживає заходів щодо забезпечення безпеки цих осіб.

Отже, аналіз ст. 10 КВК України показує, що в ній законодавець визначив деякі правові засоби забезпечення права засуджених на особисту безпеку. Водночас у цій правовій нормі йдеться не лише про право цих осіб на особисту безпеку, а й про обов'язок персоналу ДКВС України вживати невідкладних заходів щодо його забезпечення. Зокрема, адміністрація УВП має вживати невідкладні заходи щодо переведення засудженого в безпечне місце, а також інших заходів для усунення небезпеки та розв'язує питання про місце подальшого відбування ним покарання.

Право засудженого на особисту безпеку безпосередньо стосується його правового статусу й у певний спосіб закладає його основи. Водночас забезпечення права засудженого на особисту безпеку є лише частиною загального безпечного становища засудженого, а також одним із механізмів підтримки цього права, надання йому реальності й можливості бути реалізованим.

На думку вітчизняного дослідника М. В. Романова, особиста правова безпека засудженого – це становище засудженого (комплекс його прав, обов'язків і можливостей використовувати механізми захисту) як суб'єкта кримінально-виконавчих правовідносин під час відбування покарання, що створює умови його життєдіяльності за відсутності агресії, свавілля й загрози з боку персоналу, інших засуджених чи третіх осіб і має ефективні засоби забезпечення захисту прав засудженого [8].

Цікавою є позиція вітчизняної вченої І. С. Яковець, яка вважає, що держава, наділяючи засуджених правом на особисту безпеку, не лише захищає їх від імовірних посягань, а й протидіє можливому вчиненню правопорушень в установах виконання

покарань [9, с. 37]. Водночас зміст цієї діяльності полягає у тому, що, відповідно до вимог ч. 2 ст. 10 КВК України, засуджені мають право звернутися із заявою (усною чи письмовою) до будь-якої посадової особи органу чи УВП з проханням про забезпечення особистої безпеки, а персонал УВП має право самостійно зі своєї безпосередньої ініціативи приймати відповідні заходи щодо забезпечення безпеки цих осіб.

Персонал установ виконання покарань, навіть не маючи на момент звернення змоги самостійно спостерігати будь-які прояви, що можуть свідчити про обмеження права на особисту безпеку засуджених у місцях несвободи, зобов'язаний забезпечити це право заявників.

Причин виникнення загроз особистій безпеці засуджених у місцях несвободи ДКВС України є багато (особиста неприязнь; конфлікт; вимоги сплати боргу, що виник унаслідок програшу в азартні ігри; суперечності, які пов'язані з кримінальним минулим, тощо). На думку вітчизняних учених О. М. Джужі, О. І. Осауленко, основним показником правової безпеки має бути виникнення загрози життю та здоров'ю конкретного засудженого [10, с. 214].

Отже, забезпечення безпеки засуджених повинно здійснюватися в межах кримінально-виконавчого законодавства України за допомогою застосування організаційно-управлінських, матеріально-технічних, силових та інших заходів, спрямованих на захист життя, здоров'я й майна засуджених від протиправних посягань, створення належних умов відбування покарання та досягнення його мети.

На жаль, як показує практика, виконання кримінальних покарань забезпеченням особистої безпеки засуджених у місцях несвободи залишається однією з найбільш актуальних проблемних питань захисту прав і свобод засуджених під час відбування кримінального покарання.

Цей підхід підтримують і вітчизняні вчені І. О. Колб і О. М. Джужа, які вважають, що чітке та всебічне з'ясування змісту поняття «безпека в місцях позбавлення волі» є важливим і об'єктивно необхідним елементом запобіжної діяльності персоналу ДКВС України, пов'язаної із застосуванням до засуджених визначених у законі заходів вгамування, а також правильним орієнтиром під час прийняття рішення та виборі конкретного заходу впливу на правопорушника [11, с. 186].

Правова безпека засуджених у місцях несвободи ДКВС України є не просто врегульованими в чинному законодавстві діями персоналу органів і установ виконання покарань Міністерства юстиції України щодо захищеності прав і свобод та законних інтересів засуджених під час відбування ними покарання, це також і гарантоване засудженому право на захищеність життя, здоров'я, інших життєво важливих і соціально значимих інтересів від завдання шкоди з боку засуджених або персоналу місць несвободи.

Висновок. Узагальнюючи вищевикладене, робимо висновок, що питання щодо безпеки засуджених у місцях несвободи України повинно бути пріоритетним завданням діяльності органів і установ виконання покарань Міністерства юстиції України. Це обумовлено як теорією, так і практикою виконання та відбування покарання. Водночас зазначаємо важливу роль у проведенні цього процесу персоналу місць несвободи.

Сформульовано авторське визначення права засуджених на особисту безпеку в місцях несвободи – це гарантоване засудженому право Конституцією України, КВК України, іншими нормативно-правовими актами на захищеність життя, здоров'я, інших життєво важливих і соціально значимих інтересів від завдання шкоди, а також запобігання небезпеці та загрозам, які виникають у засуджених під час відбування ними покарання.

Обґрунтовується потреба у розробці за трьома бальними системами (червона, жовта та зелена) оцінки безпеки умов тримання засуджених з метою впровадження інноваційних механізмів забезпечення основоположних прав і свобод людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колб І. О. Форми та засоби забезпечення права засуджених до позбавлення волі на особисту безпеку. *Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ.* 2012. № 2(81). С. 76–82.
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України.* 1996. № 30. Ст. 1413.
3. Яворська О. Щодо визначення поняття особистої безпеки засуджених у виховних колоніях України. *Підприємство, держава і право.* 2016 № 3 С. 107–109.
4. Кримінальний кодекс України : Закон від 05.04.2001 № 2341-III. Дата оновлення: 01.09.2019. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30.06.1993 № 3352-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>
6. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23.12.1993 № 3782-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
7. Підвисоцький Р. М. Правове забезпечення безпеки засуджених та персоналу в установах виконання покарань. *Право і суспільство.* 2016. № 1 (2). С. 140–144. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_1%282%29_27
8. Романов М. В. Право засудженого на особисту безпеку. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2014. № 6. URL : http://www.lsej.org.ua/6_2014/46.pdf
9. Степанюк А. Х., Яковець І. С. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х. : Юрінком Інтер, 2005. 560 с.
10. Кримінально-виконавче право України : підручник / Джужа О. М., Богатирьов І. Г., Колб О. Г., Василевич В. В. та ін. ; за заг. ред. О. М. Джужі. Київ : Атіка, 2010. 752 с.
11. Колб І. О., Джужа О. М. Про деякі особливості реалізації на практиці кримінологічної характеристики злочинів, що вчиняються засудженими у виді позбавлення волі. *Актуальні питання реформування правової системи* : зб. матеріалів XIII Міжн. наук.-проект. конф., м. Луцьк, 24–25 червня 2016 року. Луцьк : Вежа – Друк, 2016. С. 265–267.

REFERENCES

1. Kolb I. O. (2012). Forms and means of ensuring the right of those sentenced to deprivation of liberty to personal safety. *Scientific journal of the National Academy of internal affairs*. № 2(81). P. 76–82 [in Ukrainian].
2. The Constitution of Ukraine (1996). *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. № 30. Art. 1413 [in Ukrainian].
3. Yavorska O. (2016). Regarding the definition of the concept of personal safety of convicts in educational colonies of Ukraine. *Enterprise, economy and law*. № 3. P. 107–109 [in Ukrainian].
4. Criminal Code of Ukraine (2019). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukrainian].
5. Law of Ukraine On pretrial detention (1993). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3352-12> [in Ukrainian].
6. Law of Ukraine On ensuring the safety of persons participating in criminal proceedings (1993). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12> [in Ukrainian].
7. Pidvysotskyi R. M. (2016). Legal security of convicts and personnel in penal institutions. *Law and society*. № 1 (2). P. 140–144. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_1%282%29_27 [in Ukrainian].
8. Romanov M. V. (2014). The right of a convicted person to personal safety. *Legal scientific electronic journal*. № 6. URL : http://www.lsej.org.ua/6_2014/46.pdf [in Ukrainian].
9. Stepaniuk A. Kh., Yakovets I. S. (2005). Criminal and executive code of Ukraine: scientific and practical commentary. Kh. : Yurinkom Inter. 560 p.
10. Dzhuzha O. M., Bogatyrev I. G., Kolb O. G., Vasylevich V. V. (2010) Criminal law of Ukraine. Kyiv: Atika. 752 p. [in Ukrainian]
11. Kolb I. O., Dzhuzha O. M. (2016). About some features of the implementation in practice of the criminological characteristics of crimes committed by those convicted in the form of deprivation of liberty. *Actual issues of reforming the legal system* : coll. materials XIII International of science – the project. conf., Lutsk, June 24–25, 2016. Lutsk : Tower – Print. P. 265–267 [in Ukrainian].

Bogatyrev I. G., Lagovska N. V. LEGAL SECURITY OF CONVICTS IN PLACES OF IMPRISONMENT OF THE STATE CRIMINAL ENFORCEMENT SERVICE OF UKRAINE

The article examines problematic issues related to the security of prisoners in places of imprisonment of the State Security Service of Ukraine, including: torture, violence, humiliation of human dignity, extortion, etc. The reasons and conditions that may violate the safety of convicts in places of imprisonment while serving their sentence are singled out. The considered forms of ensuring the right of convicts to personal safety in correctional colonies of the State Security Service of Ukraine.

Studying the problem of legal security of convicts in places of imprisonment of the State Security Service of Ukraine, we established that it is an indicator of psychological tension in groups of convicts, in the relationship between convicts and staff of places of imprisonment, etc. Therefore, in our opinion, one of the most important directions of the state policy in the field of execution of punishments should be the real provision of the safety of convicts by the personnel of the correctional colonies of the Ministry of Justice of Ukraine. This is also due to the fact that the Department of Corrections of the State Criminal Enforcement Service does not pay enough attention to this issue.

The relevance of writing this article regarding the legal safety of convicts in places of imprisonment is confirmed by the recent events taking place in the criminal-executive system of Ukraine, in particular, malicious crimes committed by convicts in the administration of the penal institution, refusal of food, a significant number of appeals by their relatives to the Commissioner of the Supreme Council on human rights and facts published in the mass communication media regarding torture, violence, humiliation of human dignity, extortion, etc.

It has been proven that the legal security of convicts in places of imprisonment is not just regulated in the current legislation by the actions of the personnel of the bodies and institutions of the Ministry of Justice of Ukraine regarding the protection of the rights and freedoms and legitimate interests of the convicts while they are serving their sentence, it is also a guaranteed right to the convict life, health, other vital and socially significant interests from causing harm, on the part of convicts or staff of places of imprisonment.

It was concluded that the issue of the legal safety of convicts in places of imprisonment of the State Security Service of Ukraine should be a priority task of the bodies and institutions of the Ministry of Justice of Ukraine. This is due to both theory and practice of execution and serving of punishment. At the same time, we note the important role played by the staff of prisons in this process.

The author's definition of the right of convicts to personal safety in places of imprisonment is formulated – this is the right guaranteed to the convict by the Constitution of Ukraine, the Criminal Executive Code of Ukraine and other normative legal acts to protect life, health, other vital and socially significant interests from harm, as well as to prevent danger and threats, which arise in convicts while they are serving their sentence.

Keywords: *personnel, legal security, convicts, places of imprisonment, State Criminal Enforcement Service of Ukraine, disciplinary responsibility, rank-and-file and senior officers, service, official discipline, abuse of official position.*

Стаття надійшла до редколегії 30 липня 2024 року